

О. В. Мазяр

ОСОБЕННОСТИ СИТУАЦИОННОЙ САМОРЕГУЛЯЦИИ ТВОРЧЕСКИ ОДАРЕННОЙ ЛИЧНОСТИ

В статье проведен теоретический анализ проблемы ситуационной саморегуляции с позиции субъектно-ценностного подхода. Представлена структура ситуационной саморегуляции, продемонстрирован механизм формирования новых ценностных диспозиций субъекта, показаны функциональные отличия поведения заурядных и творчески одаренных личностей.

Ключевые слова: ситуационная саморегуляция, личностные ценности, личностные диспозиции, рефлексия, опыт, жизненная ситуация, творческая одаренность.

O. V. Maziar

PECULIARITIES OF THE SITUATIONAL SELF-REGULATION OF CREATIVELY GIFTED PERSON

The article presents a theoretical analysis of the problem of situational self-regulation. In particular, there was the attempt to develop an original theoretical system of situational self-regulation of the subject and find out what factors – dispositional or situational – determine the interaction of its functional units. The basic dispositional and situational factors of a person's behavior, the conditions of stability and predictability were determined. Some differences were observed in perception of situations by ordinary and creatively gifted persons. The study of mechanisms of self-regulation allows to set place of dispositional characteristics and situational factors of creative giftedness that provides additional opportunities for its development. The author proposed the structure of situational self-regulation, which includes the key resources to change the sphere of values of a personality. The article demonstrates the process of the stepwise formation of new value dispositions of the subject, its relationship with the change of perception of the subject of his life situation. The functional differences in situational self-regulation by ordinary and creatively gifted individuals were shown. Gifted personality gradually regulated by disposition and situational factors. Dominance of influence of dispositional characteristics of activity creatively gifted individuals explains by "holding up" in a situation of creativity, full obedience to the requirements. This disposition is not the result of psychological strength of personality and the strength of the global situation of creativity, in which the subject is successful, has achieved public recognition. This causes a certain inadequacy of creatively gifted individuals in everyday life, «inadequacy» of the content of their value consciousness for ordinary persons.

Keywords: situational self-regulation, personal values, personality dispositions, reflection, experience, life situation, creative talent.

Подано до редакції 13.04.2014

УДК 378

Н. В. Матюшенко

ПРАКТИКО-ОРІЄНТОВАНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ГУМАНІТАРНОГО ПРОФІЛЮ ЗАСОБАМИ ПРОДУКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

У статті висвітлено особливості практико орієнтованої професійної підготовки майбутніх учителів гуманітарного профілю засобами продуктивних технологій; проаналізовано різні точки зору вітчизняних та зарубіжних науковців щодо продуктивних технологій і можливостей їх використання у практико орієнтованій професійній підготовці учителів.

Ключові слова: практико орієнтована підготовка, продуктивні технології, професійна освіта, гуманітарний профіль.

Постановка проблеми: Досягнення якісно нового стану сучасного суспільства неможливе без кардинального підвищення рівня та удосконалення процесу підготовки фахівців у системі вищої освіти. Суспільство не задовольняє освіта, яка продукує кваліфіковані людські ресурси, на основі акумулювання готових знань. Вчені довели, що основною проблемою традиційної моделі підготовки вчителя є

відрив теоретичної підготовки від професійно-практичної діяльності. Сучасний студент насамперед покликаний зрозуміти, чому саме потрібно навчитись, щоб набути психолого-педагогічної готовності до продуктивної професійної діяльності.

Необхідність розбудови незалежної України, реалізації її соціально-економічного, культурного, спортивного та наукового потенціалу зумовлює запит сус-

пільства на підготовку висококласних спеціалістів у різних сферах життя, тому одним із головних завдань став інтерес до особистих здібностей, захопленнь майбутніх учителів із метою вироблення стратегії власної освіти. Необхідно створити шлях, який дозволить поетапно оволодіти професійною компетентністю на основі гармонізації міжособистісних ролей та продуктивного досвіду опанування професійно важливими психолого педагогічними знаннями. Саме тому серед останніх світових досліджень у галузі педагогіки ми розглядаємо практико-орієнтований підхід до професійної підготовки учителів гуманітарного профілю, як основний засіб професіоналізації майбутніх педагогів, який дає змогу здійснити змістову переорієнтацію від «декларованих» (що) до «процедурних» (для чого і чому) знань через створення продуктивних ситуацій, що імітують професійні проблеми, та спрямований на інтеграцію теоретичних і практичних компонентів професійної підготовки.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. У сучасній психолого-педагогічній літературі багато праць присвячено питанням, що обґрунтовують різні аспекти підвищення якості підготовки фахівців: теоретико-методологічні, гуманістичні та культурологічні аспекти філософії формування нового покоління фахівців (В. П. Андрущенко, С. І. Гессен, В. Г. Кремень, В. С. Лутай, М. І. Михальченко, Л. П. Пуховська та ін.); аспекти професійної підготовки та складники професійної освіти (Г. Балл, О. Алексюк, В. Андрущенко, В. Безпалько, В. Галузинський, Н. Ничкало та ін.); обґрунтування сучасних вимог до професійної підготовки (В. Бондар, В. Лозова, О. Пехота, С. Сисоєва та ін.)

Однак перед вищою педагогічною школою України нині стоїть завдання переходу до формування фахівців-професіоналів, які поєднують глибокі фундаментальні теоретичні знання і практичну підготовку. Основні вимоги до педагогічних кадрів і рівня їхньої підготовки відображено у Законах України „Про освіту”, „Про вищу освіту”, Державній національній програмі „Освіта” (Україна ХХІ століття), Національній доктрині розвитку освіти в Україні.

Хоча проблемою практико-орієнтованої підготовки фахівця та її складових займалися такі вчені, як: В. Хутмакер, І. Зимня, Н. Ничкало, А. Хуторський, В. Сібаєва, І. Підласий, І. Зязюн, С. Литвиненко, І. Дичківська, Д. Нойман, Ю. Олькерс, Д. Варнеке, О. Кюстер, Г. Лінд, С. Пітч, С. М. Пост та ін., не усі проблеми даного питання були висвітлені. В умовах суперечностей між процесами глобалізації та інформатизації суспільства і рівнем підготовки сучасного фахівця; між уподобаннями і здібностями студента та існуючою парадигмою освіти, підготовка випускників педагогічних вузів гуманітарного профілю у зв'язку з їхньою майбутньою багатofункціональною діяльністю в новому полікультурному суспільстві набуває особливого значення.

Мета статті: уточнити поняття «практико-орієнтована підготовка» та окреслити шляхи реалізації практико-орієнтованої підготовки учителів гуманітарного профілю на основі продуктивних технологій.

Виклад основного матеріалу. Аналіз досвіду підготовки студентів гуманітарного вузу до професійно-педагогічної діяльності зумовив виявлення протиріч між:

- сформованою технологічною структурою педагогічного процесу у вузі, орієнтованою на засвоєння теоретичної інформації, і потребою суспільства у вчителі, який володіє творчою активністю, самостійністю, проблемним стилем мислення;

- необхідністю реалізації вчителем різноманітних і складних професійних функцій і відсутністю цілісної системи підготовки випускників педагогічних вузів до їхнього виконання;

- масово-репродуктивною підготовкою вчителя у вузі і необхідністю у підготовці фахівця, що володіє прийомами прогнозування, моделювання, конструювання і відтворення нових педагогічних систем і процесів, здатного до проектно-педагогічної діяльності в умовах продуктивної освіти.

Як зазначає І. Зязюн, сучасний педагог повинен виконувати "не роль "фільтра" для пропускання через себе навчальної інформації", а бути "помічником в роботі учня, перебираючи на себе роль одного з джерел інформації"; "в ідеалі педагог стає організатором самостійного навчального пізнання учнів, не головною діючою особою в групі учнів, а режисером їхньої взаємодії з навчальним матеріалом, один з одним і з учителем"[1].

Т. Шестакова вважає, що "сучасні гуманістичні пріоритети вищої педагогічної освіти вимагають розвитку суб'єктності майбутніх педагогів, їх самостійності, творчої активності, посилення відповідальності за власний професійний розвиток".

Публікації останніх років висвітлюють різні аспекти фахового становлення майбутніх учителів саме гуманітарного профілю у контексті: неперервного професійного розвитку (Н. С. Буланкіна, Ю.С.Присяжнюк, Р. Г. Дейв (R.H. Dave)); визначення власних стилів професійної діяльності (Ж. В. Ковалів) учителів-гуманітаріїв й особливостей їх перепідготовки (В.М. Буренко); ролі інформаційних технологій у підготовці фахівців зазначеного профілю (Р.С. Гурін, Т.В. Коломліна). Низка робіт присвячена проблемі формування методичної компетентності учителів гуманітарного профілю (В. О. Адольф, І.В. Гребенев, О.Л. Зубков, Т.М. Гущина, І.Ю. Ковальова, О.В. Лебедева, Г. О. Соколова, Г. П. Бунк (G.P. Bunk) та ін.), в яких, в основному, розглядаються часткові методики проведення лекційних і практичних занять.

А. Корецька стверджує, що гуманізація як парадигма освіти орієнтована на особистість та її розвиток протягом усього життя. Вона позначається на розвитку особистості й суспільства, оскільки через гуманістичне наповнення змісту освіти найповніше розкри-

ваються здібності людини, гармонія її стосунків і навколишнього середовища, суспільства і природи. Тому особливої гостроти набуває питання якісної підготовки фахівців саме гуманітарного профілю, адже їх діяльність є багатофункціональною і сприяє розвитку освіти, науки, виробництва, духовного життя суспільства.

Процеси інтеграції світового співтовариства призводять до змін у вимогах, пропонованих і до кваліфікаційної характеристики сучасного вчителя гуманітарного профілю. За професійним призначенням фахівець гуманітарного профілю готується до здійснення навчально-виховної, науково-методичної та організаційно-управлінської діяльності у різних типах вищих і середніх навчальних закладів. Враховуючи професійне спрямування, майбутній учитель гуманітарного профілю повинен володіти знаннями основних педагогічних дисциплін; мати фундаментальні філологічні знання; володіти концепціями гуманітарних і суспільних наук та використовувати їх методи у різних сферах викладацької і науково-дослідницької діяльності. Адже саме вчитель гуманітарного профілю формує з учня людину, яка здатна усвідомити свою персональну відповідальність за те, що відбувається в її найближчому оточенні і країні. Наявність гуманітарного компоненту в освіті та в суспільстві загалом відкриває можливості реалізації особистості в соціумі. Реалізація підростаючим поколінням своїх потенційних можливостей зумовила потребу в підготовці високопрофесійних учителів, насамперед, учителів гуманітарних дисциплін, здатних працювати у полікультурному середовищі та сприяти гармонізації відносин між молоддю і культурою спілкування у світовому просторі.

У цих умовах особливого значення набувають такі якості вчителя гуманітарного профілю, як висока професійна компетентність, ініціативність у вирішенні нестандартних завдань, мобільність, креативність, здатність до самоосвіти, до налагодження контактів із учасниками його професійної діяльності. А також такі специфічні риси, як: здатність розуміти позицію інших, вміння опосередковано впливати на формування доцільного ставлення до історичних подій, художнього образу, літературного героя, хист будувати відносини з учнями на ціннісно-партисипативній основі, здатність виступати посередником між культурою та учнями, вміння виступати фасилітатором у становленні ціннісних орієнтацій учнів, високий рівень мовнокомунікативної особистості, володіння текстовою та дискурсивною компетенціями.

На нашу думку, вчитель гуманітарного профілю нового покоління повинен віднайти технологію розвитку пізнавальних та творчих здібностей своїх учнів, сприяти розкриттю та реалізації їх творчого потенціалу, становлення творчої особистості на матеріалі дисциплін гуманітарного циклу. Це дозволить підготувати конкурентоздатного випускника, здатного до життя та до роботи на перспективу в новому міжкультурному суспільстві.

Перевага зовнішньої заданості в цілях, змісті та технологіях освіти веде до послаблення внутрішньої мотивації студентів, невизнання їх творчого потенціалу, необхідності засвоювати розрізненні знання, виховання споживача знань та втрати творчої особистості. Для учасників навчального процесу більш звичними є висловлювання «добре (ефективно) навчає», що характеризують викладача, аніж «добре вчиться» по відношенню до студента. Така атмосфера не дозволяє студенту повною мірою конструювати особистісні знання, створювати власний підхід до професійної діяльності. У результаті студент опиняється в ситуації безпомічності, не бере на себе відповідальність за процес і результат освітньої діяльності. За цих умов очевидним є необхідність розвитку нових напрямків професійної підготовки майбутніх вчителів гуманітарного профілю, які відповідатимуть сучасним вимогам суспільства. Одним із них є практико-орієнтована підготовка.

На дану проблему існують різні точки зору, так, серед них особливу увагу привертає концепція практик. Основи нової наукової концепції практик були закладені в роботах І.Хайдеггера. Методологія, яка виходить з аналізу практик, переносить наголоси зі структури суспільства, системи суспільних відносин, на діяльність студента, який залучений до цієї системи. У контексті практико-орієнтованого підходу студент виступає носієм певної системи знань, навичок і вмінь, що реалізуються в діях. Цей досвід, система практичних дій, навичок і вмінь утворює практичне знання, яке є первинним і слугує підставою будь-якого «теоретичного» знання, основою наукової, філософської, етичної і будь-якої іншої рефлексії. Майбутній вчитель діє, вирішує практичні проблеми, а не «пізнає» доквілля. Його практичні дії та знання, що народжуються у результаті цих дій, складають те тло, ту реальну основу, на якій формуються різні знакові системи, «мови», набуваючи статусу норм і еталонів. З погляду практико-орієнтованого підходу соціальна дійсність виступає, як сума людських практик, навичок та умінь. Тільки оволодіваючи набором практичних дій майбутній вчитель набуває своєї соціальної та професійної визначеності.

За М. Хайдеггером, будь-яка практика складається з єдності трьох компонентів. Перший — це сукупність інструментів, предметів, спорядження, використовуваних для виконання певного завдання, а також сукупність відповідних знань, навичок і вмінь індивіда щодо їх застосування. Другий компонент — це соціальний простір, який обмежує доцільність, діяльність, яка виконується, як єдність практичного завдання, інструментів і навичок людини. Третій — це залучений у діяльність студент, що набуває у цьому просторі своєї соціальної і суб'єктної «ідентичності»[8].

Услід за О. М. Котиковою ми вважаємо, що практико-орієнтована підготовка характеризується сукупністю взаємозалежних і взаємозумовлених скла-

дових: концептуальної, змістової, технологічної та діагностичної, та здійснюється у чотири стадії.

Перша стадія охоплює актуалізацію наявного досвіду і здобуття на його основі нового. Оновлення змісту і структури психолого-педагогічної підготовки у напрямі посилення її практичної зорієнтованості реалізується, як набуття змодельованого досвіду професійно важливих комунікативних ролей, які є актуальними для професії педагога. Це надає можливість знайомства з професійно важливими ролями, прийняття їх, як моделей поведінки, в межах професії вчителя гуманітарного профілю. Діагностика індивідуальних психологічних особливостей студента гуманітарія спонукає до рефлексії власної готовності до виконання означених ролей, стратегій та тактик щодо професійного самовдосконалення. Усвідомлення студентами професійної ролі допомагає критично оцінити свій рівень професійних домагань, дає розуміння того, що є важливим для майбутньої професії. Формується психолого-педагогічна компетентність, що передбачає ознайомлення з психолого-педагогічним змістом ролей у професійній діяльності вчителя гуманітарного профілю, тобто з переліком параметрів, комплексом знань, умінь і навичок, необхідних для виконання відповідних ролей. Зміст цієї стадії пов'язаний з рефлексією минулого досвіду, набутих базових знань з педагогіки та психології, досвіду опанування міжособистісними ролями.

Друга стадія реалізується на етапі професійної підготовки старших курсів і в процесі педагогічної практики. Відтворення сприйнятих і засвоєних суттєвих властивостей і відношень сприяє відображенню досвіду, здобутого на попередньому етапі. Новосприйнятий досвід включається у вміння та навички, у структуру минулого досвіду. Формується досвід професійно-рольової діяльності студента – майбутнього вчителя.

Та третій стадії проектується найбільш доцільні індивідуальні комплекси професійно важливих ролей, відповідно до характеру майбутньої професійної діяльності. Створюються умови для адаптації студентів до нових професійних ролей, тобто формується полірольова професійна компетентність.

На четвертій стадії відбувається апробація професійно рольової компетентності у процесі педагогічної практики, коли попередньо сформовані абстрактні концепції і моделі конкретизуються під час апробації на практиці. Відбувається продовження закріплення навичок і умінь у системі новосприйнятого практичного досвіду. Апробуються знання і професійно-навчальних досвід у професійних практичних ситуаціях [5].

Співвіднесемо точки зору М. Хайдеггера та О. М. Котикової за допомогою наступної схеми:

Проаналізувавши погляди М. Хайдеггера та О. М. Котикової вважаємо, що їх точки зору тісно переплітаються та заємодоповнюються і можуть бути покладені в основу розробки практико-орієнтованої

моделі підготовки майбутніх учителів гуманітарного профілю у ВНЗ.

Практико-орієнтований підхід до вдосконалення змісту психолого-педагогічної підготовки майбутніх учителів гуманітарного профілю передбачає: розширення змісту базових і професійно-зорієнтованих психолого-педагогічних дисциплін із метою узгодження їх зі змістом тренінгових програм. Розширення їх практичного компоненту за рахунок міжпредметних зв'язків між професійно-зорієнтованими дисциплінами.

Ми вважаємо, що система практико-зорієнтованої підготовки майбутніх учителів гуманітарного профілю буде успішною, якщо буде забезпечена відповідною продуктивною технологією. Витоки продуктивної освіти та продуктивних технологій лежать в ідеях системи М. Монтесорі, школи вільного розвитку С. Френе та Вальдорфської школи Р. Штейнера. Основні ідеї цих технологій створили передумови для розвитку освіти, зорієнтованої на розвиток та формування особистості. На основі цих ідей стали створюватись різноманітні системи та засоби продуктивної освіти. Проблемі продуктивності присвячено праці таких сучасних науковців, як Н. Крилова, С. Литвиненко, Ю. Єрьоміна, Н.Ф. Коряковцевої, В. Мадзігона та ін. Поряд із цим, аналіз наукових праць засвідчив неоднозначність поглядів науковців на визначення поняття «продуктивна педагогіка» та умови її забезпечення. Вчені схильні визначати продуктивне навчання як педагогічну технологію.

Центральною при продуктивному підході є кінцева мета навчання, що визначається використанням його результатів у більш пізній термін. Саме тому в основі філософії продуктивного навчання лежить завдання знову ввести кінцеву мету до процесу освіти та привнести в процес освіти якість. Відповідно до цього, продуктивним навчанням вченими визначено такий освітній процес, що сприяє залученню молоді до тих сфер діяльності, які вони обрали, та організовує їх діяльність за освітньою програмою, розробленою разом з професіоналами, та враховує практичний досвід студентів. Згідно положень цих авторів продуктивне навчання – це процес освіти, ціллю якого є розвиток особистості в суспільстві, а також вдосконалення самого суспільства [2]. Саме професія вчителя гуманітарного профілю вимагає постійного самовдосконалення та відповідальності за свою освіту.

Група вчених, зокрема Н. Крилова, С. Литвиненко, Ю. Єрьомін, А. Рубцова С. Попцов, беручи за основу критерії самостійності та самореалізації вважають, що продуктивне навчання – це сукупність створених умов для виконання студентом освітнього проекту, що супроводжується розвитком особистісних новоутворень та створенням соціально корисного продукту, який має практичну цінність для освіти [3, 6, 7].

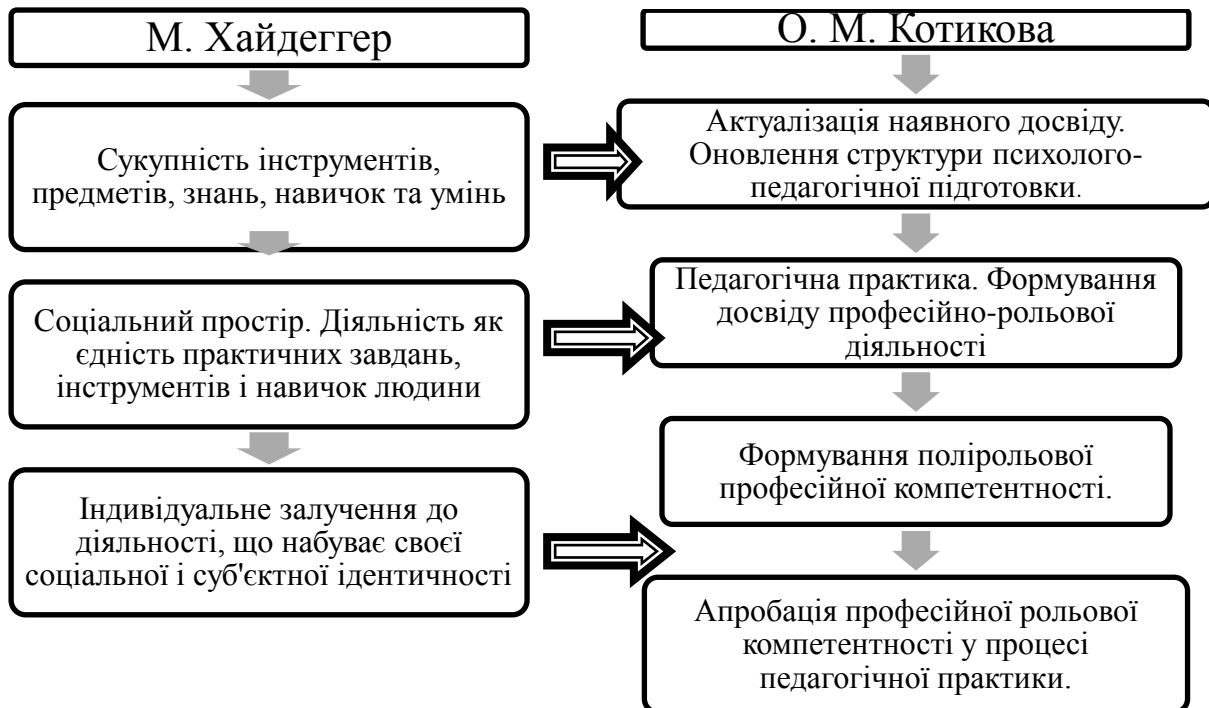

Рис. 1. Етапи практико-орієнтованої підготовки майбутніх учителів гуманітарного профілю

Засобом оптимального педагогічного реагування сучасної освіти на ринкові умови, що формуються в суспільстві, А. Востіков визначив дві особливості продуктивної діяльності: перша – вміння обробляти велику кількість інформації, що неможливо без формування продуктивного, творчого мислення; друга – особистісне та соціальне зростання майбутніх фахівців.

Підсумовуючи проаналізовані точки зору, ми представляємо практико-орієнтовану освіту, як найбільш доцільну для формування професійної компетентності вчителя гуманітарного профілю. Саме практико-орієнтована продуктивна освіта передбачає переміщення акценту з навчальної діяльності майбутнього вчителя гуманітарного профілю на його самостійну продуктивну роботу. Слідом за Н.Ф. Коряковцевою під поняттям «продуктивна освіта» ми розуміємо практико-орієнтоване навчання, що ґрунтується на оволодінні предметним знанням у процесі практичної діяльності таможе розглядатись, як процес спільної діяльності студента та викладача, результатом якого є становлення у студента навички дивитись на систему знань через призму практичного досвіду, здобуття творчої самостійності й інтелектуальних стимулів, необхідних для професійної самореалізації [4]. Д. Нойман, та Ю. Олькерс вважають необхідним перегляд змісту теоретичних наукових знань, їх практичну трансформацію, наповнення практичним змістом педагогічного досвіду. Саме тому необхідним є вирішення питання щодо того, що ж означають теоретичні знання для підготовки до практичної реалізації професійних завдань, перенесення теоретичних знань у практичну діяльність, визначення необхідного мінімуму теоретичних знань, який повинен базуватись на вивченні та визначенні того, що саме необхідно для успішного використання у професійній діяльності,

а також на особистісних запитах та їх науковому обґрунтуванні [1,4]. Такі послідовні кроки покликані: забезпечити отримання предметного продукту не у вигляді готової лекції, а шляхом самостійної діяльності; спонукати студента шляхом виконання поставлених завдань досягати важливого результату для себе, як особистості, і для суспільства у вигляді професійної майстерності.

Ідея залучення студентів гуманітаріїв до позааудиторної практичної діяльності стає концептуальною засадою підходу «навчання через досвід», «навчання через практику» у ВНЗ Великої Британії, Канади, США, переважна більшість німецьких університетів визначає провідним компонентом педагогічної професійної підготовки саме практичну її спрямованість. Необхідність впровадження саме практико-орієнтованої моделі професійної підготовки зумовлена необхідністю поєднання теорії та практики, що не так просто реалізувати, оскільки складно об'єднати два очікування – практичну професійну підготовку та глибокі наукові знання.

Ми ж, у свою чергу, однією з форм практичного навчання вважаємо «педагогічну клініку» – форму практико-орієнтованої підготовки, яка дає змогу опанувати науково-дослідницькі, комунікативні вміння. Основне навчання відбувається у процесі роботи над конкретними темами у конкретному класі. Таким чином студент прагне досягнути, як працює освітня система «насправді».

Висновки та перспективи подальших досліджень. Практико-орієнтована підготовка майбутнього вчителя гуманітарного профілю буде успішною, якщо реалізуватиметься шляхом використання продуктивних технологій, які покликані забезпечити отримання предметного продукту не у вигляді готових лекцій, а шляхом самостійної діяльності. Реалізація продуктивних технологій мож-

лива лише у практико орієнтованому навчальному середовищі. Саме тому перспективним є визначення принципів реалізації практико-орієнтованої підготовки вчителів, що сприятиме впровадженню практико-орієнтованих

інноваційних моделей підготовки вчителів в українській системі педагогічної освіти, запобігаючи її надмірній «теоретизації».

ЛІТЕРАТУРА

1. Бобраков С. Особливості професійної підготовки вчителів у вищих педагогічних школах Німеччини / [Електронний ресурс] С. Бобраков. – Режим доступу: <https://www.google.com.ua/url>
2. Бьом І. Теорія і методика продуктивного навчання / І. Бьом, Й. Шнайдер // Завуч. Наша вкладка. – 2003 – № 31 (181). – С. 9 – 13.
3. Еремін Ю. В. Продуктивный подход как фактор повышения качества профессионального иноязычного образования [Электронный ресурс] / Ю. В. Еремін, А. В. Рубцова. – Режим доступа: http://kafedraforum.narod2ru/publikatsii/nauchnie_pedagogicheskie_issledovaniya/eremin/
4. Коряковцева Н. Ф. Теория обучения иностранным языкам. Продуктивные образовательные технологии : учебное пособие для вузов / Н. Ф. Коряковцева. – М.: Академия, 2010. – 190 с.

5. Котикова О. М. Практико-орієнтована психолого-педагогічна підготовка майбутніх юристів [Текст] : монографія / О. М. Котикова ; ДВНЗ "Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана". – К. : КНЕУ, 2010. – 343 с.
6. Крылова Н. Б. Репродуктивность обучения и продуктивность учения [Электронный ресурс] / Н. Б. Крылова. – Режим доступа: <http://edu62net.narod.ru/krylova3.htm>. Заголовок с экрана.
7. Литвиненко С. В. Основы теории продуктивной деятельности в исторической перспективе [Электронный ресурс] / С. В. Литвиненко. – Режим доступа: <http://www.google.com.ua/url>.
8. Хайдеггер М. Знаки // Хайдеггер М. Работы и размышления разных лет. // – М. – 1993.

REFERENCES

1. Bobrakov, S. *Osoblyvosti profesiinoi pidgotovky vchyteliv u vyshchih pedagogichnyh shkolah Nimechchyny* [The Peculiarities of Professional Training of Teachers in Higher Pedagogical Schools of Germany]. Retrieved from <https://www.google.com.ua/url> [in Ukrainian].
2. Biom, I., & Schaidler, I. (2003). *Teoriia i metodyka produktyvnoho navchannia* [Theory and Methodology of Productive Learning]. *Zavuch. Nasha vkladka – Zavuch. Ourtab*, 31, 9 – 13 [in Ukrainian].
3. Yeremin, Yu.V., & Rubtsova, A.V. *Produktivnyi podhod kak faktor povysheniia kachestva professionalno-inoiazynchnogo obrazovaniia* [Productive Approach as a Factor of Improving Professional Foreign Education]. Retrieved from http://kafedraforum.narod2ru/publikatsii/nauchnie_pedagogicheskie_issledovaniya/eremin/ [in Russian].
4. Koriakovtseva, N.F. (2010). *Teoriia obucheniiia inostrannym yazykam* [Theory of Teaching Foreign Lan-

- guages. *Productive Educational Technologies*. Moscow: Akademiia [in Russian].
5. Kotikova, O.M. (2010). *Praktyko-zorientovana psykholoho-pedagogichna pidgotovka maibutnikh yurystiv* [Practically Oriented Psychological and Pedagogical Preparation of Future Lawyers]. Kyiv: KNEU [in Ukrainian].
6. Krylova, N.B. *Reproduktivnost obucheniiia i produktivnost ucheniiia* [Reproductive Performance of Teaching and Productiveness of Learning]. Retrieved from <http://edu62net.narod.ru/krylova3.htm>. [in Russian].
7. Lytvynenko, S.V. *Reproduktivnost obucheniiia i produktivnost ucheniiia* [Fundamentals of Productive Actions Theory in Historical Outlook]. Retrieved from <http://www.google.com.ua/url>. [in Russian].
8. Khaidegger, M. (1993). *Znaki* [Signs]. *Raboty i razmyshleniiia raznyh let - Works and Thoughts of Different Years*. Moscow [in Russian].

Н. В. Матюшенко

ПРАКТИКО-ОРИЕНТИРОВАННАЯ ПОДГОТОВКА БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ ГУМАНИТАРНОГО ПРОФИЛЯ СРЕДСТВАМИ ПРОДУКТИВНЫХ ТЕХНОЛОГИЙ

В статье освещены особенности практико-ориентированной профессиональной подготовки будущих учителей гуманитарного профиля посредством продуктивных технологий; в статье проанализировано разные точки зрения отечественных и зарубежных ученых по поводу продуктивных технологий, и возможностей их употребления в практико-ориентированной профессиональной подготовке учителей.

Ключевые слова: практико-ориентированная подготовка, продуктивные технологии, профессиональное образование, гуманитарный профиль.

N. V. Matiushenko

PRACTICALLY-ORIENTED TRAINING OF FUTURE TEACHERS MAJORING IN HUMANITARIAN SCIENCES BY MEANS OF PRODUCTIVE TECHNOLOGIES

The article is dedicated to the problem of practically oriented professional training of humanitarian teachers with

the help of productive technologies. The article aims at clarifying the concept of “practically oriented training”. The article contains information about the topicality of humanitarian teachers preparation under existing contemporary social and economical conditions. The article emphasizes specific contradictions of the future humanitarian teachers training for professional pedagogical activity and pays attention to the particular personal and professional qualities of humanitarian teachers. The article describes various points of view of national and foreign scientists on the problem of productive technologies and possibilities of their usage in practically oriented approach for the preparation of future humanitarian teachers. The article underlines that practically oriented approach provides the movement of emphasis from training of the future humanitarian teachers to their independent productive work. The article considers practically oriented approach to training future humanitarian teachers as one of the primary means of professionalization that allows to make reorientation from declared (what?) to procedural (what for? and why?) knowledge by creating productive situations which imitate professional problems and are directed for the integration of theoretical and practical components of the professional preparation. The article shows the "pedagogical clinic" as a form of practical training leading to master scientific and research, communication competence of future teachers of the humanities. The main training takes place in the process of working on the specific topics in a particular class helping in such a way a student to understand how the education system really works.

Keywords:practically oriented preparation, productive technologies, professional education, humanitarian section.

Подано до редакції 28.04.2014
